

Kohtuasi C-507/19**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

3. juuli 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Bundesverwaltungsgericht (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

14. mai 2019

Kaebaja:

Saksamaa Liitvabariik

Vastustaja:

XT

Põhikohtuasja ese

Ipsa facto pagulasseisundi andmine vastavalt varjupaigaseaduse § 3 lõike 3 teisele lausele

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a tõlgendamine; ETLT artikkel 267

Eelotsuse küsimused

1. Kas küsimuse hindamisel, kas direktiivi 2011/95/EL artikli 12 lõike 1 punkti a teise lause tähenduses ei anta enam UNRWA kaitset või abi kodakondsuseta palestiinlasele, tuleb territoriaalses mõttes tugineda üksnes asjaomasele tegevuspiirkonnale (Gaza sektor, Jordaania, Liibanon, Süüria ja Jordani Läänekallas), kus kodakondsuseta isik UNRWA mandaadi territooriumilt

lahkumisel tegelikult elas (käesoleval juhul Süüria), või tuleb tugineda ka muudele UNRWA mandaadi territooriumi alla kuuluvatele tegevuspiirkondadele?

2. Kui ei tugineda üksnes tegevuspiirkonnale lahkumise ajal, kas siis tuleb muudest tingimustest sõltumata tugineda alati mandaadi territooriumi kõikidele tegevuspiirkondadele? Kui ei, kas siis tuleb teisi tegevuspiirkondi ainult siis arvesse võtta, kui kodakondsuseta isikul oli selle tegevuspiirkonnaga oluline (territoriaalne) seos? Kas sellise seose jaoks on vajalik – lahkumisel esinev või eelnev alaline elukoht? Kas olulise (territoriaalse) seose hindamiseks tuleb arvesse võtta muid asjaolusid? Kui jah, siis milliseid? Ka on tähtis, et UNRWA mandaadi territooriumilt lahkumise hetkel on kodakondsuseta isikul sisenemine asjaomasesse tegevuspiirkonda võimalik ja temast olenev?

3. Kui kodakondsuseta isikul, kes lahkub UNRWA mandaadi territooriumilt, sest tema tegeliku elukoha tegevuspiirkonnas on tema turvalisus tõsiselt ohus ja UNRWA'l on seal võimatu kaitset või abi anda, on ka siis direktiivi 2011/95/EL artikli 12 lõike 1 punkti a teise lause tähenduses *ipso facto* õigus sellest direktiivist tulenevatele hüvedele, kui ta on enne seda siirdunud sellesse tegevuspiirkonda, ilma et tema turvalisus oleks tema eelnevas alalises elukohas tõsiselt ohus olnud ja ilma et ta oleks saanud ülemineku hetke asjaolude kohaselt sellega arvestada, et ta saab tegevuspiirkonnas, kuhu ta siirdub, UNRWA kaitset ja abi ning saab lähitulevikus oma senisesse elukohta naasta?

4. Kas küsimuse hindamisel, kas kodakondsuseta isikule ei tule seetõttu anda *ipso facto* pagulasseisundit, et direktiivi 2011/95/EL artikli 12 lõike 1 punkti a teises lauses sätestatud tingimused on pärast UNRWA mandaadi territooriumilt lahkumist ära langenud, tuleb tugineda üksnes viimase tegeliku elukoha tegevuspiirkonnale? Kui ei, kas siis tuleb lisaks samamoodi võtta arvesse piirkondi, millele tuleb vastavalt punktile 2 lahkumise hetke suhtes tugineda? Kui ei, siis milliste kriteeriumide alusel tuleb kindlaks määrata piirkonnad, mida tuleb taotluse üle otsustamise ajal arvesse võtta? Kas direktiivi 2011/95/EL artikli 12 lõike 1 punkti a teises lauses sätestatud tingimuste äralangemine eeldab siis (riiklike või peaaegu riiklike) asutuste valmisolekut kodakondsuseta isiku asjaomasel tegevuspiirkonnas (taas) vastuvõtmist?

5. Juhul, kui direktiivi 2011/95/EL artikli 12 lõike 1 punkti a teises lauses sätestatud tingimused on olemas või ära langenud, on tähtis (viimase) tegeliku elukoha tegevuspiirkond, millised kriteeriumid on siis tegeliku elukoha põhjendamiseks asjakohased? Kas vajalik on elukohariigi seaduslik nõusolek? Kui ei, kas siis on vähemalt vajalik, et tegevuspiirkonna vastutavad asutused nõustuvad teadlikult asjaomase kodakondsuseta isiku seal elamisega? Kui vastus on jaatav, kas siis peavad vastutavad asutused asjaomase kodakondsuseta isiku kohalolekust konkreetselt teadma või piisab teadlikust nõustumisest tema elamisega suurema isikute rühma liikmena? Kui vastus on eitav, kas siis piisab üksnes pikemaajast tegelikust elamisest?

Viidatud rahvusvahelise õiguse normid

28. juuli 1951. aasta pagulasseisundi konventsioon (Genfi pagulasseisundi konventsioon, edaspidi „GK“), artikli 1 punkt A ja punktid D, E ning F.

Viidatud liidu õigusnormid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT L 337, lk 9), artikli 12 lõike 1 punkti a esimene lause (edaspidi ka „välistamisklausel“) ja teine lause (edaspidi ka „sissearvamisklausel“); artikli 2 punktid d ja n.

Viidatud liikmesriigi õigusnormid

Varjupaigaseadus (Asylgesetz), § 3 („Pagulasseisundi andmine“), § 27 („Muud tagatised tagakiusamise vastu“), § 29 („Vastuvõetamatud taotlused“), § 77 („Kohtuotsus“).

Viidatud Euroopa Kohtu praktika

25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Alheto (C-585/16, ECLI:EU:C:2018:584, punktid 7, 86, 92, 110 jj, 127, 131 jj ja 140);

19. detsembri 2012. aasta kohtuotsus El Kott jt (C-364/11, ECLI:EU:C:2012:826, punktid 49–51, 52, 54, 58–65, 75–77 ja 81);

17. juuni 2010. aasta kohtuotsus Bolbol (C-31/09, ECLI:EU:C:2010:351, punktid 44 ja 51).

Asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Damaskuses sündinud kaebaja on kodakondsuseta palestiinlane. Ta taotleb *ipso facto* pagulasseisundi andmist vastavalt varjupaigaseaduse § 3 lõike 3 teisele lausele. Tema enda andmetel sisenes ta Saksamaa Liitvabariigi territooriumile 2015. aasta detsembris. 2016. aasta veebruari alguses esitas ta varjupaigataotluse. Tema kuulamise käigus märkis ta, et ta tegi 2013. aasta oktoobrist kuni 20. novembrini 2015 Liibanonis juhutöid. Kuna ta ei saanud seal elamisluba ja Liibanoni julgeolekujõud alustasid „nende“ Süüriasse tagasi saatmist, pöördus ta sinna tagasi. Kuni lahkumiseni 2015. aasta novembris elas ta Qudsayas (Süüria). Tema perekond elab endiselt seal. Ta lahkus Süüriast sõja tõttu. Ta kardab, et Süüriasse tagasipöördumise korral ta vahistatakse.

- 2 Föderaalne migratsiooni ja pagulaste amet andis kaebajale 29. augusti 2016. aasta otsusega täiendava kaitse seisundi. Ülejäänud osas lükkas ta tema varjupaigataotluse tagasi.
- 3 Halduskohus kohustas 24. novembri 2016. aasta otsusega vastustajat kaebajale pagulasseisundit andma. Põhjenduseks märkis ta, et vastustajat ähvardab tagakiusamine varjupaigaseaduse § 3 tähenduses.
- 4 Apellatsioonimenetluses esitas kaebaja juba tema föderaalametis kuulamisel esitatud ÜRO Palestiina Põgenike Abi- ja Tööorganisatsiooni Lähis-Idas (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East; edaspidi „UNRWA“) registreerimistõendi valguskoopia. „Family Registration Card“-i alusel registreeriti ta Jarmuki laagris (Damaskuse lõunaosas) asuva perekonna liikmena.
- 5 Liidumaa kõrgeim halduskohus jättis 18. detsembri 2017. aasta otsusega halduskohtu otsuse peale esitatud vastustaja apellatsioonkaebuse rahuldamata. Põhjenduseks märkis ta, et kaebaja on kodakondsuseta palestiinlasena pagulane varjupaigaseaduse § 3 lõike 3 teise lause tähenduses. Kaebaja suhtes kohaldatai UNRWA kaitset. Tema suhtes ei kohaldata ka välistamise alust kaitsevajaduse puudumise tõttu, sest tema suhtes langes UNRWA kaitse ära põhjustel, mis ei sõltunud tema tahtest. Süüriast lahkumisel oli tema turvalisus tõsisel ohus. Tema tahtest sõltumatu surve tõttu tuleb tema lahkumist pidada mittevabatahtlikuks. Seda tõendab talle täiendava kaitse andmine. Lahkumise ajal ei olnud tal ka võimalik kasutada UNRWA kaitset tegevuspiirkonna muudes osades. Jordaania ja Liibanon olid juba enne kaebaja Süüriast lahkumist oma piirid seal elavate Palestiina pagulaste eest sulgenud.
- 6 Oma kassatsioonkaebuse põhjenduseks märgib vastustaja, et tuleb selgitada, kas direktiivi 2011/95 kohaldamine on sel juhul välistatud, kui UNRWA kaitset või abi saav kodakondsuseta palestiinlane elab pikemat aega UNRWA muus tegevuspiirkonnas kui see, kus ta sai enne abiorganisatsioonilt abi, ja ei soovi UNRWA kaitset või abi oma nüüdse elukoha tegevuspiirkonnas.

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

Kaebaja varjupaigataotluse vastuvõetamatuse puudumine seetõttu, et pädev oleks „esimene varjupaigariik“

- 7 Kaebaja varjupaigataotlus ei ole varjupaigaseaduse § 29 lõike 1 punkti 4 kohaselt vastuvõetamatu. See oleks nii ainult juhul, kui riiki, mis ei ole Euroopa Liidu liikmesriik, ja on valmis välismaalase tagasi võtma, käsitatakse muu kolmanda riigina varjupaigaseaduse § 27 tähenduses. Nende varjupaigaseaduse sätetega võttis Saksa seadusandja üle esimese varjupaigariigi kontseptsiooni vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32 rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete

kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 180, lk 60) artiklile 35. „Muu kolmas riik“ varjupaigaseaduse § 29 lõike 1 punkti 4 tähenduses koostoimes §-ga 27 või „esimene varjupaigariik“ direktiivi 2013/32 artikli 35 tähenduses saab olla ainult riik, mille territoorium erineb taotleja tavalisest elukohariigist.

- 8 Varjupaigaseaduse § 29 lõike 1 punktis 4 sätestatud vastuvõetamatuse alust ei saa sel juhul kohaldada, kui enne UNRWA mandaadi territooriumilt lahkumist oli kaebaja viimati alaliselt Liibanonis elanud, siis ei oleks see riik alalise elukohariigina kolmas riik. Sellena ei tuleks arvesse ka Süüria, sest ka siis, kui kaebajat ei oleks Süürias ähvardanud tagakiusamine, ei olnud seal 2015. aasta novembri lõpul sõjataolise seisukorra tõttu mõistlikud elutingimused tagatud. Seevastu juhul, kui kaebaja oleks viimati alaliselt elanud Süürias, on Liibanon muu kolmanda riigina või esimese varjupaigariigina välistatud, sest ta ei elanud pärast 2015. aasta novembri lõpus Süüriast lahkumist enam Liibanonis.

Varjupaigataotluse põhjendatus juhul, kui kaebajale tuleb anda ipso facto pagulase staatus

- 9 Varjupaigataotlus tuleks sisuliselt rahuldada, kui a) Genfi pagulasseisundi konventsiooni (edaspidi „Genfi konventsioon“) artikli 1 punkti D esimeses ja teises lauses, direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a esimeses ja teises lauses või direktiivi seda sätet üle võtva varjupaigaseaduse § 3 lõike 3 esimeses ja teises lauses sätestatud tingimused oleks täidetud, ja b) ei kohaldata välistamisaluseid Genfi konventsiooni artikli 1 punktide E ja F, direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti b ja lõigete 2 ja 3 ning direktiivi seda sätet üle võtva varjupaigaseaduse § 3 lõike 2 tähenduses.
- 10 Vastavalt Genfi konventsiooni artikli 1 punkti D esimesele lausele ei kohaldata konventsiooni isikule, keda kaitseb või abistab ÜRO asutus või allasutus, välja arvatud pagulaste ülemkomissar. Kui kaitse või abi on mingil põhjusel lakanud ning isiku seisundit ei ole sellekohastele ÜRO Peaassamblee resolutsioonidele tuginedes määratletud, on tal vastavalt Genfi konventsiooni artikli 1 punkti D teisele lausele *ipso facto* õigus saada selle konventsiooniga ette nähtud soodustusi. Genfi konventsiooni artikli 1 punkti D esimeses lauses sätestatud välistamisklausel ja Genfi konventsiooni artikli 1 punkti D teises lauses sätestatud sissearvamisklausel moodustavad selles mõttes ühtse terviku, et Genfi konventsiooni kohaldamine tuleb arvesse ainult õigusnormi mõlema lõike koosseisutunnusele vastamise korral.
- 11 Vastavalt direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a esimesele lausele ei tunnustata kolmanda riigi kodanikku või kodakondsuseta isikut pagulasena, kui ta kuulub Genfi konventsiooni artikli 1 punkti D reguleerimisalasse, mis on seotud muude ÜRO organite või agentuuride kui ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti kaitse või abiga. Kui kõnealune kaitse või abi on mingil põhjusel lakanud, ilma et kõnealuse isiku seisund oleks kooskõlas ÜRO Peaassamblee asjaomaste resolutsioonidega lõplikult kindlaks määratud, on sel isikul vastavalt direktiivi

2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teisele lausele *ipso facto* õigus sellest direktiivist tulenevatele hüvedele.

- 12 Kaebaja suhtes ei esine välistamise aluseid direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti b ja lõigete 2 ja 3 tähenduses. Ta vastab ka selle direktiivi artikli 12 lõike 1 punkti a esimeses lauses sätestatud välistamisklausli tingimustele.
- 13 UNRWA on üks nimetatud õigusnormides mainitud ÜRO organitest ja agentuuridest. Alternatiivsete hooldusvormide „kaitse“ ja „abi“ konkreetne tähendus tuleneb UNRWA tegevusest tema ülesande raames. Oluline on, kas asjaomane isik kuulub isikute rühma, kelle hoolduse on UNRWA vastavalt tema mandaadile endale võtnud. Igal juhul on see nii nende isikute puhul, kes – nagu käesoleval juhul kaebaja –, on UNRWA juures (endiselt) Palestiina pagulastena registreeritud. See arusaam vastab välistamisklausli mõttele ja eesmärgile, mis peab tagama, et Palestiina pagulasi võtab esmajoones vastu UNRWA ja mitte osalisriigid, eelkõige mitte Araabia riigid.
- 14 Välistamisklausel hõlmab ainult neid isikuid, kes UNRWA abi tegelikult kasutavad. Asjaomaseid sätteid tuleb tõlgendada kitsalt. Pagulasena tunnustamise välistamise alus ei ole olemas mitte ainult isikute puhul, kes saavad praegu UNRWA abi, vaid ka nende puhul, kes said tegelikult seda abi natuke aega enne varjupaigataotluse esitamist liikmesriigis.
- 15 Kaebaja sai UNRWA kaitset või abi natuke aega enne varjupaigataotluse esitamist, sest ta oli oma „Family Registration Card“i alusel registreeritud perekonna liikmena Jarmukis (Damaskuse lõunaosas asuv laager).
- 16 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul ei ole ilma eelotsuse küsimuste selgitamiseta võimalik hinnata, kas kaebaja vastab direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teises lauses sätestatud sissearvamisklausli tingimustele.
- 17 Sissearvamisklausli eesmärk on kaitselünkade vältimine. Vastavalt sellele ei välistata sel juhul põhimõtteliselt konventsiooni alusel pagulasena tunnustamine Euroopa Liidus, kui UNRWA ei anna liidus rahvusvahelist kaitset taotlevale isikule enam kaitset või abi. Sellest tuleb lähtuda juhul, kui kõigi tähtsust omavate asjaolude individuaalse hindamise põhjal selgub, et asjaomase kodakondsuseta palestiinlase isiklik turvalisus on tõsiselt ohus ning UNRWA-l, kelle abi ta taotles, ei ole võimalik tagada talle elutingimusi, mis vastaksid UNRWA-le seatud ülesandele, mistõttu on see palestiinlane tema tahtest sõltumatute asjaolude tõttu sunnitud UNRWA tegevuspiirkonnast lahkuma.
- 18 Selle hindamise raames, kas sellist kaitset või abi sissearvamisklausli tähenduses mingil põhjusel enam ei anta, tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates teha vahet UNRWA mandaadi territooriumilt lahkumise hetke ja varjupaigaseaduse § 77 lõike 1 esimese lause kohaselt olulise hetke vahel. Lisaks teeb seadus mõistelist vahet ühelt poolt UNRWA mandaadi territooriumide (Area of Operations, vt UNRWA, CERJ VII.C.) kui mandaadi territooriumide vahel

tervikuna ja teiselt poolt konkreetsete tegevuspiirkondade (Fields of Operation, vt UNRWA, CERJ VII.E.) vahel.

- 19 Esimese eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas sissearvamisklausli tingimuste esinemise hindamisel UNRWA mandaadi territooriumilt lahkumise ajal on territoriaalses mõttes oluline üksnes asjaomase kodakondsuseta isiku tegeliku elukoha tegevuspiirkond või tuleb selles mõttes arvesse võtta ka teisi tegevuspiirkondi.
- 20 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates ei tule tugineda üksnes asjaomasele tegevuspiirkonnale, kus kodakondsuseta isik UNRWA mandaadi territooriumilt lahkumise ajal tegelikult elas, vaid lisaks konkreetse juhtumi kõiki asjaolusid arvestades ka UNRWA mandaadi territooriumi alla kuuluvatele tegevuspiirkondadele.
- 21 Eelotsusetaotluse teise küsimuse all esitatud küsimuste eesmärk on selgitada, millistel tingimustel tuleb sissearvamisklausli tingimuste esinemise hindamise kaasata teisi tegevuspiirkondi, kui juba niikuinii ei tugineda üldiselt kogu mandaadi territooriumile.
- 22 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates tuleb peale viimase tegeliku elukoha tegevuspiirkonna arvesse võtta neid tegevuspiirkondi, millega oli kodakondsuseta isikul enne UNRWA mandaadi territooriumilt lahkumist oluline seos.
- 23 Kodakondsuseta palestiinlase võib ainult siis suunata tegevuspiirkonnas kaitse või abi saamiseks mõnda teise piirkonda kui on tema viimase tegeliku elukoha piirkond, kui tal on selle piirkonnaga tihe seos. Selline seos võib põhineda tema varasemal elamisel selles piirkonnas, aga tugineda ka muudele asjaoludele, nagu näiteks lähisugulaste seal elamine. Lisaks peab kodakondsuseta palestiinlasel sellesse tegevuspiirkonda sisenemine ja seal elamine olema võimalik ja temast olenev. Seejuures kohaldatakse sisenemisloale asjaomase tegevuspiirkonna õigust.
- 24 Euroopa Kohtu praktika võib siiski viidata sellele, et alati ja tegeliku juurdepääsu tagamisest sõltumata, on oluline kogu mandaadi territoorium, sest selle kohaselt piisab kaitse või abi tegelikust tagamisest UNRWA tegevuspiirkonnas, ja mõistet tegevuspiirkond – igatahes kohtuotsuses Alheto (punkt 7 ja punkt 131 jj) – kasutatakse kogu piiriülese mandaadi territooriumi tähenduses. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekib seetõttu küsimus, kas tema direktiivi tõlgendus on õige. Sellega seoses tuleb ka selgitada, kas lõpuks olemasolev või eelmine alaline elukoht muus tegevuspiirkonnas on tingimus, et kodakondsuseta palestiinlasele võib öelda, et ta kasutaks seal UNRWA kaitset või abi.
- 25 Kolmanda eelotsuse küsimuse eesmärk on selgitada, kas koha vahetamise korral erinevate tegevuspiirkondade vahel kohaldatakse sissearvamisklausli tingimuste esinemise eeldamise suhtes piiranguid.
- 26 Euroopa Kohtu praktikas on selgitatud, et ainuüksi UNRWA mandaadi territooriumist eemalviibimist või vabatahtlikku otsust sealt lahkuda ei saa

käsitada kaitse või abi lakkamisena (kohtuotsus El Kott jt punktid 49 jj ja 59). Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates tuleb kolmandale eelotsuse küsimusele vastata nii, et direktiivi artikli 12 lõike 1 punkti a esimeses lauses sätestatud pagulasena tunnustamise välistamist kohaldatakse ka kodakondsuseta isikule, kes lahkub UNRWA mandaadi territooriumilt seetõttu, et tema tegeliku elukoha tegevuspiirkonnas on tema turvalisus tõsiselt ohus ja UNRWA'l on seal võimatu kaitset või abi anda, kui ta on sellesse tegevuspiirkonda siirdunud ilma mõjuva põhjusega ja kuigi tema turvalisus ei olnud tema eelnevas elukohas tõsiselt ohus, ning ilma et ta oleks saanud ülemineku hetke asjaolude kohaselt sellega arvestada, et ta saab vastuvõtvast tegevuspiirkonnas UNRWA kaitset ja abi ning võib lähitulevikus oma senisesse elukohta naasta.

- 27 Neljandas eelotsuse küsimuses esitatud küsimused peavad selgitama, kas sissearvamisklausli tingimuste esinemise hindamisel asjaomase otsuse tegemise kuupäeval (varjupaigaseaduse § 77) tuleb territoriaalses mõttes tugineda üksnes asjaomase kodakondsuseta isiku viimase alalise elukoha tegevuspiirkonnale või tuleb selles mõttes arvesse võtta ka teisi tegevuspiirkondi.
- 28 *Ipsa facto* pagulasseisundi andmiseks vastavalt direktiivi 2011/95/EL artikli 12 lõike 1 punkti a teisele lausele ei piisa juba sellest, et asjaomasele isikule ei antud UNRWA mandaadi territooriumilt lahkumise ajal enam kauem UNRWA kaitset ega abi. Lisaks peab tal ka vastavalt varjupaigaseaduse §-le 77 olema asja sisuliselt arutava kohtu viimase istungi või otsuse tegemise kuupäeval võimatu tegevuspiirkonda naasta ning end uuesti UNRWA kaitsele või abile allutada.
- 29 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kaldub eeldama, et sissearvamisklausli tingimuste jätkumise hindamisel tuleb peale viimase alalise elukoha arvesse võtta ka neid tegevuspiirkondi, millega on asjaomasel kodakondsuseta isikul oluline seos. On võimalik, et selline seos on tekkinud juba tegelikul, aga (veel) mitte alalisel elamisel. See võib põhineda ka muudel asjaoludel, nagu näiteks lähisugulaste elamine selles tegevuspiirkonnas. Lisaks peab asjaomase isiku seal vastuvõtmine olema võimalik ja temast olenev.
- 30 Viiendas eelotsuse küsimuses esitatud küsimustega tuleb – vastavalt vastustest ülejäänud eelotsuse küsimustele – selgitada alalise elukoha eeldatavalt oluline mõiste.
- 31 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kaldub arvama, et (viimase) alalise elukoha eeldamine eeldab ka selles kontekstis üksnes seda, et kodakondsuseta isik on leidnud asjaomasel tegevuspiirkonnas tegelikult oma elu keskme, seega ei viibi ta seal mitte ainult ajutiselt ning pädevad asutused ei ole algatanud tema suhtes seal elamist lõpetavaid meetmeid. See, et elamine on ka seaduslik, ei ole vajalik.
- 32 Liikmesriigi kohtupraktika kohaselt on alalise elukoha tingimus, et isik ei ela asjaomasel riigis mitte ainult ajutiselt, vaid määramata ajaks, ning seega on seal elamise lõpp teadmata. Elamise objektiivsete asjaolude põhjal peab olema võimalik järeldada teatud pidevust ja reeglipära. Isiku elu kese peab olema tema

alalises elukohas. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekib küsimus, kas tema liikmesriigi õigusest võetud alalise elukohariigi määratlus vastab ka liidu õiguse mõistele (vt direktiivi 2011/95 artikli 2 punkt d ja eelkõige punkt n) ja mil määral on vastavalt sellele olulised muud eelotsuse küsimustes nimetatud asjaolud.

TÖÖDOKUMENT